

Але найцікавішим явищем на Марсі є без сумніву його голосні і широко знані канали, себ то водні дороги. Відкрите їх належить завдячити італійському астрономови Скіяпарелю, який хіснууючись найблизшим становищем Марса до землі 1877 року почав його щільно слідити.

Каналами назвав Скіяпарелі темні пасмужки, які перетинають поверхню Марса в різних напрямках, які немов лучать із собою моря. Доходять вони не раз до величезних довжин. І так приміром канал Евфрат, Ереб і Асхерон доходять до довжини 6000 кілометрів. Ширина каналів не всюди рівна. У одних каналів виносить вона кільканайцять, у інших кількадесять кілометрів. Найширшим каналом на Марсі є канал Нільсирт, якого ширина виносить 300 кілометрів.

Число знаних каналів на Марсі доходить до 130.

Ми згадали вище, що Марсові канали є одним із наглядніших доказів на се, що на Марсі існують люди. А се тому, що ті канали уже на перший погляд оказують на се, що не є вони природним витвором сил пануючих на Марсі, але мають виразні прикмети того, що їх витворила рука істоти розумної задля певної з горі означеної цілі.

Коли глянемо на добру і точну фотографічну знімку поверні Марса, то побачимо цілу сіть правильних каналів так, що неможливою прямо річю є приписати їх повстане силам природи. Длячого саме побудували Марсіяне ці канали і яким цілям вони мають служити, се зіставляємо до другого розділу, де займатись будемо так існуванням Марсіян, як і їх культурним ступенем. Тепер однак мусимо ще раз ствердити, що канали ці є ділом не природним а штучним. Коли би вони були ділом природним, то таку правильність бачили би ми і на інших небесних тілах. Сього ми не бачимо нігде і ся обставина впевнює нас ще більше в нашій погляді. Фото-